

L' estudiant rodamón

Llegim al setmanari madrileny «Estampa» les certes facècies d'un repòrter que per tal d'estudiar l'apsicologia de la gent rodamón, dels sense llar, dels quinzanaires i poguer-ne fer uns articles pel seu periòdic, volgué passar uns dies entre aquesta gent, vivint com ells, dormint amb ells i menjant tota mena de deixalles; acompanyava al periodista en llurs facècies un dibuixant repòrter gràfic, que anava impresionant plaques i treient apunts de les escenes més vistoses. Havem llegit el primer reportatge i ens ha fet l'afecte d'una cosa molt preparada; costa una mica quan hom frueix d'un benestar, volguer encar que només sia per uns dies, sofrir el quedar-se a dormir en aquestes nits crues d'hivern al racer d'una façana o a les escales d'una església, menjar les deixalles i les engrunes del que la gent no vol i patir fam poguent anar a menjar a qualsevulla hotel.

La facècia de l'estudiant d'«Estampa», ens fa l'efecte com aquella mena de pobres que es vesteixen amb quatre rampoines per tocar el cor de la gent i van, després d'haver guanyat el jornal, a casa seva, es canvien de llur indumentària i es confonen amb qualsevol altre ciutadà. Creiem que aquest repòrter durant el dia devia tenir moments per ésser un trinxeiraire, i altres per esdevenir el que realment és. Per altra part «Estampa» amb aquests reportatges excepcionals, ens té una mica escamats; encar ens recordem d'aquell cèlebre reportatge que en Zamacois escrivia una novel·la dins d'una cel·la de la presó, engrillonat, i va resultar aquella cel·la tenebrosa, una estança de la redacció del popular setmanari madrileny.

V. M.

La població d'Europa

A França continua la disminució

Recents estadístiques, mostren d'una manera evident amb quina continuïtat desolant França veu disminuir la seva població entre els principals pobles d'Europa.

En 1840, els percentatges d'importància s'establien així: Itàlia representava el 8'9 per 100 del total de la població europea; Anglaterra, 10'8; França i Alemanya, 13'1, cada una; Rússia, 22'1.

En 1880, Itàlia descendí lleugerament a 8'5 per 100; així com Anglaterra, que descendí a 10'4; França perdé dos punts, en baixar a 11'2, mentre que Alemanya pujà a 13'5 i Rússia a 25'8.

En 1900, Itàlia i Anglaterra restaren gairebé estacionàries amb 8'3 i 10,6 per 100, respectivament. França accentuà el seu descens a 9'8. Alemanya assolí 14'4, i Rússia 26'2.

En 1920, França començà d'estabilitzar-se a la xifra de 8'7 per 100 i Itàlia a 8'6. Alemanya tornà a ascendir a 13'3, Anglaterra restà a 10'5 i Rússia baixà a 22'6.

I, considerant aquestes xifres, hom pot fer les consideracions següents:

De noranta anys ençà, el percentatge de la població italiana resta estacionari. Es remarca una lleugera decreixença pel que fa a Anglaterra. Però ha d'ésser atribuïda a la proclamació de la independència de la Irlanda del Sud. Així com Rússia, que ha suportat un fort desmembrament territorial després de la guerra, encara que les pèrdues són compensades en part pel moviment ascendent de naixements. Alemanya no ha variat gaire, encara que hagi perdut, també, territoris ben poblats.

Pel que fa a França, la feblesa persistent de la seva natalitat li ha fet perdre el lloc primordial que ocupava temps enrera entre les grans nacions d'Europa.

Les xifres són eloqüents. Les estadístiques transcrites més amunt no són gaire honorífiques per al país veí. I cal temer que aquestes xifres portin un dia qüestions de prestigi i de poder. Es veritat —i això pot ésser un consol per als francesos— que les altres nacions comencen a seguir igualment el camí de decreixement de la natalitat paral·lel al nostre. Però aquests Estats tenen un avantatge, sobre els nostres veïns, els francesos: un escreix de població considerable contra el qual serà difícil, durant, llarg temps encara, de lluitar eficaçment.

Els Llibres

EL CONCURS DE L. A. E.

La coincidència de fer-se públic el veredict del Concurs de novel·les de «Les Ales Estesés» els dies mateixos que l'atenció de la gent afectada a «la cosa literària» estava fixada en el resultat del Premi Crexells i en les discussions que n'han derivat, va restar interès informatiu al primer, el qual, malgrat ésser de molt més modestes proporcions, no deixa de tenir un positiu valor, ja que la seva immediata conseqüència serà fer conèixer dos novel·listes inèdits: Xavier Benguerel, autor de «Pàgines d'un adolescent», obra guanyadora del primer premi (mil pessetes), i Joan Crespi i Martí, el qual ha obtingut el segon, de setcentes pessetes, amb «La ciutat de la Por».

Aquesta darrera obra haurà sortit avui. Es publicarà, doncs, abans que la que ha obtingut el primer premi perquè l'autor d'aquesta, Xavier Benguerel, d'acord amb el desig de la direcció de L. A. E., ha cedit el lloc d'honor al guanyador del segon premi, dissortadament traspassat abans que pogués tastar la dolçor de l'èxit.

Domènec de Bellmunt, en una de les seves informacions més emotives, explicà el dolorós esdeveniment: dos dies

després de fer-se públic el veredict del Jurat (Massó i Torrents, Coromines, Pous i Pagès, Plana, Artís), que treia Joan Crespi de l'anònim en que havia viscut fins llavors, reconeixent-li els mèrits d'una obra en la qual havia posat les més cares il·lusions de la seva vida malaltissa, aquesta era segada en flor.

Crespi era d'un ben definit temperament de novel·lista. «La ciutat de la Por», a judici dels prestigiosos signants que amb el seu fall portaren al malaurat escriptor un darrer raig d'alegria a les seves hores agòniques, és una obra d'un interès vivíssim, amb personatges de carn i ossos, estructurada mestriolament i escrita amb un llenguatge correctíssim. El fons té una suggestiva força alligadora i l'ambient en el qual l'obra es descabdella—Canton, la ciutat xinesa—hi és descrit amb tanta traça, que té tot l'aire de cosa vista i retinguda amb sensibilitat d'artista. Arriba tan enllà la força descriptiva del paisatge, que els components del Jurat tingueren una sorpresa en assabentar-se, pels familiars de Crespi, que aquest no havia sortit mai de Catalunya.

Amb «La ciutat de la Por» el nostre públic coneixerà un escriptor que amb la seva primera obra s'hauria guanyat un lloc d'honor en la novel·listica catalana, si la vida li hagués estat tan propícia com mereixien la seva joventut i el seu talent.

Victor Català
Alexandre Plana
Apel·les Mesires
Josep M. de Segarra
Alfred de Musset
Melcior Font
Prudenci Bertrana
Martí Genís i Aguil·lar
Jean-Jacques Bernard
Josep Pous i Pagès
Carles Soldevila
Agnès Escalasans
Josep Leonari
Narcís Oller

són els signants dels catorze volums apareguts en el primer semestre de publicació de la

COL·LECCIÓ POPULAR DE LES ALES ESTESÉS

La llista representa l'exacte compliment d'un magnífic programa

I aquests catorze volums, d'un conjunt de 1.864 pàgines, 25.000 ratlles, 1.211.500 lletres, han costat als compradors 11'20 pessetes i als subscriptors únicament

DEU PESSETES

Què espereu a subscriure-us-hi?

Cal ajudar, amb un esforç mínim (una pesseta i trenta tres cèntims cada mes) l'esforç màxim que fan els editors de L. A. E. per tal de divulgar la bona literatura

Ompleneu el butlletí del peu, i envieu-lo, en sobre obert i franquejat amb dos cèntims, a **Coris Catalanes, 423 - Barcelona.** Si us doneu d'alta des del primer volum, us enviarem tots els que han sortit, **contra reembors de deu pessetes**, import del semestre vençut

Em subscriu a la Col·lecció Popular de L. A. E. començant en el volum

Pagaré per (1)

Nom

Adreça

Població

(1) Trimestres o semestres.

LA CAPA

per CARLES GALLART

Aquests dies de gener han estat freds, sense, però, que arribessin al màxim que dona l'hivern a Madrid. Cap al vespre, l'aire es torna sec, d'una fredor tallant, que neteja el carrer i concentra la vida de la ciutat als cafès i als espectacles. Mentre la ciutat assoleix una organització, en edificació i en matèria de confortabilitat, la gent presenta en indumentària un conjunt absurd. L'impermeable anomenat ploma, lleuger i que no és res més que un impermeable d'estiu, es veu abundantament. Inútil és manifestar que la tal indumentària és el primer esglaió pel refredat i per la pulmonia. Però la nota castiça, la dona la capa. La capa es porta molt. En aquests darrers temps, sembla que en matèria de vestimenta la capital, Madrid, torna sensiblement enrera. Uns anys més enllà, aquest abric no es veia tant.

El que frapa, és que són els joves, els que generalment la porten. La capa te sempre el mateix tallat, i únicament, el treballat al brodat diferencia la capa nova de l'antiga. Després hi ha el fet de què el que la porta sembla ésser el que ací en diuen un castiç. Son gent als quals aquesta peça de roba els hi va a meravella. Caminen amb certa lentitud i freqüenteu els cafès, parlen de «toros» i de dones amb gran desenvolupament. Té, tot plegat, cert to i certa afectació.

Molts cronistes d'aquí han contat

aquest ressorgiment de la capa castiça i madrilenya. Ho han celebrat en termes ecomiàstics, com un retorn a les característiques racials i populars. No sé, si estèticament es una nota de bon gust. El que sí puc dir, és que fa certa impressió, veure passejar pels carrers moderns aquests emboçats castiços.

**

Una reflexió més profunda, ens podria portar a una relació entre la política i la indumentària. El que podríem dir antic règim en les seves darreries, podria concretar-se en l'abric negre, llarg, amb el coll alt i cobert de pells. Això és també molt madrileny. El temps actual sembla ésser el de la capaa, que ens serveixen en els sainets costumistes les companyies teatrals madrilenyes.

**

Aquesta barreja de indumentària que es veu per Madrid, fa bonic. Demostra que aquesta gent té fantasia, que viu plàcidament procurant tirar de la rifeta i que no es subjecten ni en el vestit a cap ordre, ni a cap rigidesa. En la indumentària són més enàrquics que en cap altra cosa.

**

Hi ha, a més, en tot matís de la vida madrilenya, un fons de paradoxa. Els que es resguarden del fred, amb la capa, semblen, àdhuc, obeir a un principi de petulància.

Madrid, Gener 1930